

Wdrażanie PROJEKTÓW

Od kilkunastu lat istotnym elementem działalności Klubu są projekty finansowane ze środków europejskiego funduszu LIFE. Jedne przedsięwzięcia się kończą, inne właśnie wchodzi w fazę swojego najintensywniejszego wdrażania, a kolejne dopiero planujemy. Tak czy inaczej – praca wre.

Dzieciaki już doskonale się bawili wśród pierwszych elementów ogródka zabaw w Owczarach podczas Jesiennego Spotkania z Sadem 2020. Fot. Hubert Banaszkiewicz

Przedsięwzięcie LIFE15 CCM/DE/138, czyli

LIFE PeatRestore

realizowane jest przez Klub Przyrodników w partnerstwie z NABU – niemiecką organizacją pozarządową jako Partnerem Wiodą-

cym konsorcjum składającego się jeszcze z 6 organizacji pochodzących z: Litwy, Łotwy i Estonii. Głównym miejscem realizacji w Polsce są torfowiska wysokie Słowińskiego Parku Narodowego. LIFE PeatRestore skupia się na ochronie torfowisk jako siedliska o

największym potencjale ochrony klimatu i przeciwdziałaniu jego zmianom. Badamy jak działania ochronne wpływają na zdolność torfowisk do akumulacji węgla i mierzymy tę zdolność. Obecnie projekt w polskiej części wchodzi w końcówkę, lecz najbardziej intensywną fazę realizacji – przygotowujemy się do budowy/montażu kilkuset przegród na rowach i innych bruzdach terenowych odwadniających torfowiska w celu przywrócenia torfowiskom ich właściwego nawodnienia. Drugim frontem robót jest przygotowywanie się do prac ziemnych mających na celu przebudowę dużego zbiornika poeksploatacyjnego kopalni torfu Krakulice – to z kolei ma na celu przetestowanie rozwiązań służących rekultywacji tego typu zbiorników wodnych i zainicjowanie w nich procesu torfotwórczego (w pierwszej fazie jako zarastanie tafli zbiornika roślinnością torfotwórczą – co będziemy w stanie zaobserwować już w ciągu kilku-kilkunastu lat po wykonaniu prac). Przedsięwzięcie LIFE PeatRestore potrwa prawdopodobnie do końca 2021 r.

Przedsięwzięcie LIFE17 NAT/BE/445, czyli

LIFE Green Valleys

realizowane jest przez Klub Przyrodników w partnerstwie z Natuurpunt – belgijską organizacją pozarządową jako Partnerem Wiodącym konsorcjum składającego się z 4 organizacji z Belgii i Klubu z Polski. Tu z kolei głównym miejscem realizacji są torfowiska alkaliczne województwa lubuskiego oraz Stacja Terenowa Klubu w Owczarach. Obecnie na terenie Stacji trwa budowa kotłowni, gdzie uruchomiony zostanie piec na biomasę pochodzącą z użytkowania torfowisk alkalicznych. Kotłownia jest jednym z elementów instalacji służącej utylizacji biomasy powstającej jako odpad w czasie ekstensywnego koszenia torfowisk alkalicznych. Słabej jakości biomasa musi najpierw przejść obróbkę i zostać odpowiednio spreparowana, by mogła stać się produktem – materiałem opałowym. Przedsięwzięcie LIFE Green Valleys umożliwiło Klubowi zakup niezbędnego sprzętu i wyposażenia, by taką instalację obróbki biomasy stworzyć w Owczarach.

Oprócz tego komponentu inwestycyjnego rozwijamy także bazę edukacyjną Stacji. Powstaje ogródek zabaw dla dzieci (mamy nadzieję, że do wiosny 2021 r. będzie gotowy na przyjęcie dzieciaków) oraz aplikacja mobilna z przewodnikiem po murawach (prawdopodobnie do końca 2021 roku oddamy ją do użytku z możliwością pobrania z Google Play), a także zestaw tablic edukacyjnych. Przedsięwzięcie LIFE Green Valleys trwa do września 2025 r.

Testowanie pływających wysp, które zostaną zainstalowane na zbiornikach po eksploatacji torfu w kopalni Krakulice. Fot. Wojciech Spychała

Powstający w błyskawicznym tempie budynek kotłowni przy Stacji w Owczarach. Fot. Ewa Drewniak

Jesteśmy także w trakcie planowania trzech kolejnych przedsięwzięć LIFE:

LIFE Apollo2020 – wspólne przedsięwzięcie z Karkonoskim Parkiem Narodowym i 6 innymi organizacjami z Polski, Czech i Austrii – mające na celu przede wszystkim ochronę i odtworzenie populacji niepylaka apollo na terenie Sudetów, Białych Karpat i austriackich Alp. Jeśli nam się powiedzie i otrzymamy dofinansowanie, projekt ruszy jesienią 2021 r. i potrwa do marca 2028 r.

LIFE MULTYPEAT - jest wspólnym przedsięwzięciem z NABU i x organizacjami z Polski, Niemiec, Belgii, Holandii i Irlandii. Jest ideologiczną kontynuacją projektu PeatRestore - celem jest ochrona klimatu poprzez ochronę torfowisk. Jeśli się powiedzie, projekt ruszy jesienią 2021 i potrwa do jesieni 2026 r.

LIFE ALNION – wspólne przedsięwzięcie z Natuurpunt i 7 innymi organizacjami z Belgii i Słowacji. Bardzo duże przedsięwzięcie służące odtworzeniu łągów i naturalnych terenów zalewowych na terenie Belgii. Część polska realizowana przez Klub Przyrodników to niewielkie skalą i zasięgiem działania mające charakter demonstracyjny – jak rozwiązywać konflikty interesów różnych przedmiotów ochrony tj. łągi, torfowiska alkaliczne, minogi i bobry. Jeśli nam się powiedzie i otrzymamy dofinansowanie, projekt ruszy jesienią 2021 r. i potrwa do jesieni 2027 r.

Magdalena Makowska